

Ikääntyvien maahanmuuttajien huomioiminen Pirkanmaalla

Pirhan vanhusneuvoston ja Tampereen maahanmuuttajaneuvoston yhteinen työpaja

Aika: 12.5.2026 klo 12.30–14.00

Paikka: Syke kokoustila, FM2

Työpajan avaus

Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha) vanhusneuvoston varapuheenjohtaja toivotti vanhusneuvoston ja Tampereen kaupungin maahanmuuttajaneuvoston edustajat tervetulleiksi työpajaan.

Tausta

Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha) vanhusneuvosto ja Tampereen kaupungin maahanmuuttajaneuvosto järjestivät yhteisen työpajan 12.5.2026. Tavoitteena työpajalle oli tarkastella, miten ikääntyvät maahanmuuttajat huomioidaan palveluissa sekä tunnistetaan kehittämistarpeet.

Aluevaltuustossa 17.12.2024 jätetyssä aloitteessa esitettiin monikulttuurisuusneuvoston perustamista. Vastauksessa korostettiin, että vähemmistöjen äänen tulee kuulua palveluissa ja jo olemassa olevissa osallistumisen rakenteissa, kuten vaikuttamistoimielinten kannanotoissa ja lausunnoissa. Vanhusneuvosto käsitteli valtuuston vastausta kokouksessaan 19.8.2025 ja päätti esittää Tampereen maahanmuuttajaneuvostolle kutsun yhteiseen työpajaan yhteistyön edistämiseksi.

Johdatus keskusteluun

Palvelupäällikkö Tanja Mustajärvi Pirhan ennalta ehkäisevistä palveluista ja palveluesihenkilö Matti Äikäs Tampereen kaupungin kotoutumispalveluista johdattivat alustuksillaan työpajan aiheeseen.

Keskeiset havainnot ja kannanotot

1. Sote-palveluiden saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

Ikääntyvien maahanmuuttajien palveluiden käytössä on useita haasteita:

- kielimuuri ja tulkkaukspalveluiden riittämättömyys
- palvelujärjestelmän monimutkaisuus
- kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset (luottamus viranomaisiin, hoitokäytännöt)

- puutteellinen ymmärrys asiakkaiden yksilöllisistä tarpeista

Työpajassa todettiin, että:

- palveluiden tulee olla selkeitä, saavutettavia ja ymmärrettäviä kaikille
- tulkkauspalveluiden saatavuutta on vahvistettava
- henkilöstön osaamista kulttuurisensitiivisessä työssä on kehitettävä

Korostetaan, että palveluntarve tulee aina arvioida yksilöllisesti – maahanmuuttajatausta ei saa määrittää palvelua automaattisesti.

2. Tavoittaminen ja osallisuus

Ikääntyvien maahanmuuttajien tavoittaminen on osin puutteellista, erityisesti ikääntyneiden naisten osalta.

Kehittämisehdotuksia:

- palveluiden viestintää ja jalkautumista on lisättävä
- yhteistyötä maahanmuuttajayhteisöjen, uskonnollisten yhteisöjen ja järjestöjen kanssa tulee vahvistaa
- henkilökohtainen kohtaaminen on keskeinen keino luottamuksen rakentamisessa
- tiedon saavutettavuudessa on huomioitava myös lukutaidottomat

Pienillä paikkakunnilla korostuu tarve aktiivisesti ottaa mukaan yksittäiset maahanmuuttajat yhteisölliseen toimintaan.

3. Perheiden tukeminen ja kotoutumisen kokonaisuus

Kotoutuminen on kokonaisvaltainen prosessi, joka vaikuttaa myös ikääntyneiden hyvinvointiin.

Työpajassa todettiin, että:

- perheitä tulee tukea kokonaisvaltaisesti (työ, terveys, asuminen, arki ja hyvinvointi)
- jokainen asiakas on kohdattava yksilönä, huomioiden hänen taustansa ja voimavaransa
- Lähitorit ovat keskeinen matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapaikka, jonka roolia tulee vahvistaa

Lisäksi on varmistettava, että myös pienissä kunnissa on riittävä osaaminen ja tuki maahanmuuttajataustaisten asukkaiden palveluihin.

4. Yhteistyö ja vaikuttamistoimielinten rooli

Neuvostojen yhteistyö nähtiin tärkeänä keinona edistää yhdenvertaisuutta.

Erityisesti todettiin, että:

- päätöksenteossa tulee arvioida vaikutukset myös ikääntyviin maahanmuuttajiin

- järjestyhteistyötä ja yhteisöllisyyttä on vahvistettava
- kulttuurien välistä vuorovaikutusta tulee edistää
- palveluista (esim. Lähitorit, päivätoiminta) tulee viestiä aktiivisesti ja saavutettavasti

Johtopäätökset

Päätöksenteossa tulee huomioida vaikutukset ikääntyviin maahanmuuttajiin. Tämä koskee myös vanhusneuvoston vaikuttamistyötä.

Ikääntyvät maahanmuuttajat tarvitsevat sekä kotoutumista tukevia erityistoimia että samoja peruspalveluita kuin muutkin asukkaat. Keskeistä on palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja yksilöllinen arviointi.

Palveluiden kehittämisessä tulee panostaa:

- saavutettavuuteen ja selkeyteen
- kulttuuriseen osaamiseen
- tulkkauspalveluiden vahvistamiseen
- jalkautuvaan ja henkilökohtaiseen kohtaamiseen
- yhteistyöhön eri toimijoiden välillä

Lopuksi

Työpajan osallistujat korostavat, että ikääntyvien maahanmuuttajien aseman parantaminen edellyttää systemaattista yhteistyötä ja jatkuvaa kehittämistä. Todettiin, että yhteistyöllä saadaan myönteisiä tuloksia ja vastaavia tapaamisia voidaan järjestää myös jatkossa.

Muistio annetaan tiedoksi Pirkanmaan aluevaltuustolle.